

5-Amaliy mashg'ulot

Mavzu: Rastrli grafika dasturi yordamida ob'ektlarni qayta ishlash.

Ishning maqsadi: Adobe Photoshop 7.0 programmasining imkoniyatlarini o'rganish Programma funksiyalari bilan tanishuv

Vazifa:

1. Dasturning ishchi sohasi, asboblari guruxi, funksional panellar, hamda ularning imkoniyatlari bilan tanishuv.

Nazariy qism.

Programmani ishga tushirish: Windows 95, 98, ME, 2000, XR yoki NT operatsion sistemasida **Start** (Pusk) tugmasiga bosib paneli zadach bo'limida joylashgan **Programs** (Programmy) bo'limiga kiring so'ngra **Adobe, Photoshop 7.0 ichidagi Adobe Photoshop 7.0 elementi ustiga sichqoncha bilan bosib** . Adobe Photoshop 7 programmasi mavsum programmalar orasida superxit produktga aylandi. Uni ustiga bu programmaning xar bir soni o'zida yangi elementlarni mujassamlashtirgan. Bu o'zgarishlar Photoshop 07 versiyasida xam kuzatiladi. Ishlab chiqaruvchilar bu programmadagi bir qator kamchiliklarni bartaraf qilishdi , bularga Windows i Mac OS X. Qismida , Photoshop 7 nixoyat virtual xotira sistemasini ishlaishni o'gandi , natijada Operativ xotiraning bir qancha qismi tejab qolindi. Bu tejmkorlik kata xajimga ega bo'lgan tasvirlar Bilan ishlaganda seziladi. Shuningdek operatsion sistemani osilib qolishi kamaydi. Xozirda Photoshop boshqa bir qancha daturlar Bilan bir vaqtda yaxshi ishlashi mumkun.

Rasm-1. Photoshop 7 ekran ko'rinishi.

Rasmda Photoshop programmasida ishlash payti ko'rsatilgan. (1) tugmasi bosib boshqaruv menyusi ishga tushiriladi. U o'zida quydagi buyruqlar (komanda)larni mujassamlashtirgan: **Restore** (Qayta tiklash(Vosstanovit)), **Move** (Siljitish(Peremestit)), **Size** (Ulchami(Razmer)), **Minimize** (Pastga tushirish(Svernuty)), **Maximize** (Ochish(Razvernuty)) va **Close** (Yopish(Zakryt)). (7) tugmasi yordamida hujjatni boshqarish menyusi ishga tushiriladi. Asosiy menyuda quydagicha komandalar mavjud: **Restore** (Vosstanovit), **Move** (Peremestit), **Size** (Razmer), **Minimize** (Svernuty), **Maximize** (Razvernuty), **Close** (Zakryt) va **Next** (Keyngi(Sleduyuyiy)).

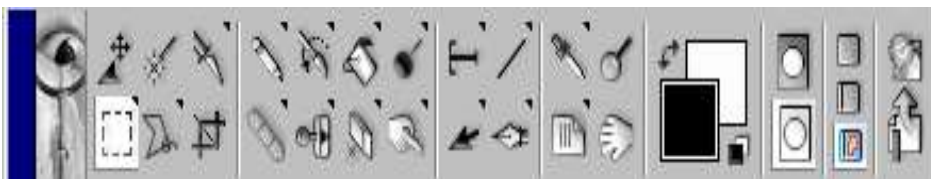
Photoshop va ImageReady programmalariga tasvirni tez ko'rib chiqish moduli kiritilgan. Oldin esa bu ishni amalga oshirish uchun tashqi programma(utilit)lar ishlatilardi masalan ACDSee yoki ThumbsPlus. (PDA)

chuntak kompyuterlari uchun rasimni importi va eksporti WBMP formatli filtrlari kiritilgan. Kompyuterning ishlash chegarasi doirasida avtomatik tarzda rasmning sifatini buzmagun xolda moslashuv(optimizatsiya)ni bajaradi.

Photoshop 7 programmasiga gurux(gruppovoy) bo'lib ishlash uchun qushimcha imkoniyatlar kiritildi. Bu bir kompyuterda turli foydalanuvchilar tominidan Adobe programmasida ishlash imkoniyatini beradigan AfterCast kengaytkich qushildi. Agar bir foydalanuvchi tasvirga o'zgartirish kiritisa bir vaqtning o'zida xama foydalanuvchilar kuzata oladi. Ammo AfterCast sozlash(nastroyka)ni fakat administrator boshqara oladi, lekin bu o'z uy kompyuterlarida Photoshop programmasida ishlovchi foydalanuvchilar bu muammoga duch kelmaydilar. Biz yuqorida faqatgina Photoshop 7ni asosiy imkoniyatlarini sanab chiqdik.

Asboblarning paneli(panel instrumentov)

Ekranda turgan programma asboblarni ishga tushirish uchun sichkoncha bilan uni ustiga bosib va ekranda kurinayotgan piktogrammani ustiga bosib. Bir xil piktogrammalar yonida kichik kursatkich(strelochka)lar mavjud. Agar uni ustiga bosilsa tasvirga tugri keluvchi oyna(palitra)lar ko'rsatiladi, u erdan siz kerakli asboblarni tanlashingiz mumkin. Xar bir asbob uchun o'zining o'lcham(parametr)lari ekran tepasida joylashgan opsiyalar panelida mavjuddir (masalan, rejim smeshivaniya, znachenie neprozrachnosti) .

Rism-2. asboblarning panelida paydo buluvchi maslaxat(podskazka) oynasi

Eslatma : **Edit > Preferences > Display & Cursors** (Pravka > Ustanovki > Otkazhenie&kursory) oynasida kursor va asboblarning piktogrammalari ko'rinishlarini so'zlash mumkin.

Opsiyalar paneli (Panel opsiy)

Opsiyalar paneli xar bir asbobning parametrlarini sozlash uchun ishlatiladi (masalan, shaffoflik darajasi yoki tasvirni aralashtirish rejimini) - 3 rasm . Opsiyalar panelining ung tomonida maxsus ranglarni saqlovchi bulim mavjuddir. Parametrlarni ko'rsatilishi qaysi rasmni tanlanganiga bog'liq(4-5-rasm). Foydalanuvchi tomonidan kiritilgan tasvir ko'rinishi boshqa o'zgartirishlar kiritilguncha saqlanadi. Palitra va opsiyalar panelini xam ekranni istalgan joyga siljitish mumkin.

Rism-3. Brush asbobi uchun opsiyalar paneli

Rism-4. Rectangular Marquee asbobi uchun opsiyalar paneli

Rism-5. Gradient asbobi uchun opsiyalar paneli

Rism-6. Rep asbobi uchun opsiyalar paneli

Rism-7. Rectangle asbobi uchun opsiyalar paneli

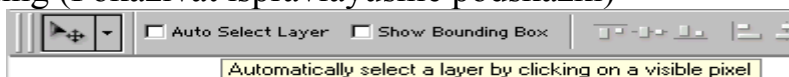
Rism-8. Ture asbobi uchun opsiyalar paneli

Eslatma: **Edit > Preferences > Display & Cursors** (Pravka > Ustanovki > Otbroyenie&kursory) oynasida kursor va asboblarning panelidagi asbob piktogrammasini tanlashingiz mumkin.

NaOpsiyalar panelining o'ng tomonida aktiv asbob piktogrammasi ko'rsatilgan. Agar piktogramma yonidagi strelka ustiga bosilsa, ko'rinmay turgan menyu ochiladi, unda boshqa kerakli bo'lgan asbobni tanlash mumkin. Bu jadvalga uzgartirishlar kiritish mumkin yani kam ishlatilayotgan asboblarni olib tashlab urniga kerakli bo'lgan asboblarni joylash mumkin. Xar bir opsiyalar paneliga kiritilgan uzgartirishlar avtomatik tarzda saqlanib qolinadi. Tugmalarni qayta tiklash va joylashtirish uchun paydo bo'luvchi paneldan amalga oshiriladi.

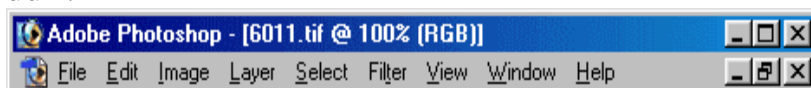
Paydo buluvchi yordamchi maslaxatlar(vsplyvayuyue podskazki)

Istalangan piktogramma ustiga sichqonchani bosmasdan olib boring shunda siz ishlatmoqchi bo'lgan asbobning nomi va uni klaviatura orkali ishga tushiradigan tugmachalar ko'rsatiladi. Shu bilan bir qatorda ishlatilayotgan opsiyalar oynasi va uning vazifasi xaqida qisqacha malumot olish mumkin (9 rasm). **Edit > Preferences > General** (Pravka > Ustanovki > Obshie) oynasidagi yordamchi maslaxatlar oynasini ishlatish uchun **Show Tool Tips** oynasi ustiga bayroqchani o'rnatish (Pokazivat ispravlayushie podskazki)

Rism-9. Opsiyalar panelidagi yordamchi maslaxatlar

Programmaning barcha komandalari uchun Asosiy menyu (Glavnoe menyu) mavjuddir:

Rism-10. Asosiy menyu

File (Fayl) menyusida quyidagi xolatlarda ishlatiladi: yaratish(sozdat), ochish(otkryt), joylashtirish(razmestit), yopish(zakryt), saklash(soxranit), skanirlash(otskanirovat), import va eksport, kog'ozga chiqarish(napechatat izobrajenie), Faylni tarmoq orqali o'zlash(peredat fayl po seti), bir nechta opsiyalarni avtomatlashtirish uchun va albatta Photoshop dasturidan chikish uchun.

Edit (Pravka) menyusida, tasvirni redaktirlash yani sozlash uchun komandalar: nusxalash(kopirovaniya), o'zgartirish(transformatsii), joylashtirish va tasvir ranglarini tusini va muyqalam qalinligi va turini tanlash mumkin.

Mode (Rejim) menyusi orqali **Image** (Izobrajenie) menyusida, tasvir sakkiz turdagi tasvir urinishlarini tanlash mumkin.

Layer (Sloy) menyusida joylashgan komandalar, bir necha qatlamlardan joylashgan tasvir ustidagi amallar yani: qatlamlar aro bog'lanishni qatlamlar ketma ketligini va qatlamlarni umumiy qatlamga birlashtirish imkoniyatini beradi.

Select (Vydelit) menyusida joylashgan komandalar – kerakli qatlamlarni tanlashda ishlatiladi.

Filter (Filtr) menyusida o'zida tasvirlarni birlashtirish va umumiy xolga keltirish uchun kerakli bo'lgan filtri mavjuddir.

View (Vid) menyusidagi komandalar, ekrandagi tasvirni ko'rinishlarini nazorat qiladi.

Window (Okno) menyusida komandalari, ekrandagi boshqa tasvirlarni aks ettiradi va ulardan kerakli bo'lgan paytda foydalanish imkonini beradi.

Help (Pomosh) menyusidagi komandalar foydalanuvchi uchun kerakli bo'lgan maslahatlar orqali ko'mak va hozirda bajarish mumkin bo'lgan imkoniyatlar bilan tanishtiradi xamda Photoshop ixtiyoriy saytiga murojat qilish imkoniyatini beradi.

Instalgan tasvirni xoxlagan paytda uzgartirishlar kiritish imkonini va 12 turdagi Photoshop kengaytma(format)larida saqlash imkonini beradi. Ammo odatda asosiy kuydagi Photoshop formatlari ishlatilad: TIFF, GIF, JPEG, EPS.

Photoshop programmasida ko'pgina operatsiyalar asosan politralar orqali bajariladi. Ekranda ko'p joy egalamasligi uchun politralar o'zaro guruxlarga biriktirilgan: Navigator/Info (Boshkaruv/Informatsiya), Color/Swatches/ Styles (Rang/Namuna/Uslublar), History/Actions/Tool Presets (Tarixi/Xarakatlar/Asboblarni tanlash), Layers/Channels/Paths (Katamlar/Kanallar/Konturlar) i Character/Paragraph (Shrift/Abzats).